

Preek van zondag 10 juni 2018 ds. Arjen Hiemstra

Gemeente van Jezus Christus,

We moeten het over het Bijbelboek Job hebben. Deze zondag, volgende week zondag. En dan na mijn vakantie ook nog maar één of twee keer. We lezen een paar karakteristieke stukken.

- Vandaag een stuk van de raamvertelling, van het verhaal dat al die redevoeringen van de vrienden van Job, van Job zelf en van wie er verder nog maar aan het woord komt in dat Bijbelboekje. Vandaag lezen we iets van wat er gebeurt.
- Volgende week iets van wat één van die vrienden van Job zegt. En het is veel wat hij zegt. Misschien zult u het volgende week wel mooie vrome woorden vinden.
- Dan in juli wil ik Job zelf nog eens aan het woord laten. Want hoe vroom zijn vrienden ook zijn, hun woorden kan Job niet accepteren.
- En misschien dat dáárna nog eens die wat vreemde vierde man aan het woord kan komen. Die wonderlijke dingen zegt die misschien wel mooi zijn.

Maar zover is het nog niet. Vandaag een stuk dat de redevoeringen van alle mensen inleidt, zoals er aan het einde van het boek een stuk is dat de redevoeringen afrondt.

Je hoort vandaag alle triestigheid. Dat zijn kinderen sterven als het dak van het huis waarin ze zich bevinden instort. Jobs schapenkudden worden geroofd en de knechten die ze weiden worden gedood. Verder worden zijn kamelen gestolen en blijft hij letterlijk 'zo arm als Job' achter. Niets heeft hij meer. Ja, zijn vrouw heeft ie nog, maar als je vandaag hoort wat zij hem zegt, dan vraag je je werkelijk wel af of hij zo blij moet zijn met een partner die hem juist in de put praat.

Dat zijn ellende groot is, zien ook die vrienden van hem. En ze zijn werkelijk met hem begaan: de drie vrienden zitten zeven dagen in stilte, want ze weten niet wat ze moeten zeggen.

Je kunt heel triest en treurig worden van dit Bijbelboek, maar ik wou het maar niet gaan doen. De wereld is al triest genoeg. De ellende die je ziet in het Midden Oosten, de ruziënde wereldleiders in Canada, de hongersnood die er opnieuw dreigt in delen van Afrika, het is er allemaal al.

Ook in onze eigen gemeente is trouwens de narigheid dichtbij.

Ik wou maar niet triest en treurig worden van dit Bijbelboek. Ik wou de ogen open houden voor wat me verbaasd in de lezing. Wat ik niet kan begrijpen, maar waar je ook heel gemakkelijk over heen leest. Van die houding van Job, die verbaasd en verbijsterd, kun je ook blij worden. Want Job gaat niet ten onder in zijn ellende. Job komt niet met vrome woorden over God of goedkope troost aanzetten.

Ik word blij van die houding van Job. Want je kunt dus blijkbaar overeind blijven staan in de narigheid. Je kunt dus blijkbaar weerstand bieden aan de wanhoop en vertwijfeling. Job wel. Hij houdt vast aan zijn volmaaktheid. Hij heeft niet tekort geschoten, hij heeft zijn best gedaan. Hij zegt: *"Het goede ervaren wij van God en het kwade aanvaarden we niet?"*

Ik wordt blij van die houding van Job, want je hoeft niet mee te gaan in de wanhoop en de goedkope woorden die je zo vaak hoort, als mensen anderen troosten. *"Stil maar, het gaat straks wel weer beter"*. Of die andere doodoener: *"God zal er wel een bedoeling mee hebben"* Nee je kunt ook

doorgaan op de weg die je altijd bent gegaan met God. Je kunt blijven wie je was, ook al overkomt je veel narigheid.

Je hoeft niet plotseling te keer te gaan als een razende. Soms zie je dat wel eens: iemand getroffen door groot leed wordt een bitter mens. En – begrijpelijk vaak – niets of niemand is meer heilig. Boos op de regering, boos op zijn medemensen, boos op wie of wat ook maar in zijn omgeving komt: “Jullie kunnen mijn verdriet toch niet begrijpen”, raakt zo iemand in het isolement. Maar hier zie je dat het anders kan. Job omarmt het verdriet wat hem overkomt niet, maar hij gaat ook niet als een razende te keer.

Hij doet ook niet wat zijn vrouw hem voorspiegeld: *“Houd je nog vol dat het niet aan jou ligt? Zegen God vaarwel en sterf!”* ‘Zegen God vaarwel’. In het Hebreeuws gebruik je één en hetzelfde werkwoord voor zegenen en vervloeken. Het hangt er maar net vanaf van de inhoud van de woorden die je gebruikt voor dat zegenen. Maar Job gebruikt geen bedreigende taal tegen God. Hij heeft zijn leven lang geprobeerd goed met God om te gaan, dat blijft hij ook nu doen. Hij wil hem niet vaarwel zeggen.

Job gaat ook niet onder in zelfverwijt. De vrienden zwijgen zeven dagen, maar dat doet Job ook. Nadat zijn vrouw gesproken heeft, en nadat hij daarop antwoordde, zwijgt hij zeven dagen. Nog wel zeven dagen. Geen verwijten. Alleen stilte. Geladen stilte misschien wel, want ze hebben gezien *‘dat de pijn zeer groot is’*, maar wel stilte. Ook Job zegt geen woord.

Mensen die het wel eens gedaan hebben, zeven dagen stil zijn, zeggen mij dat het heel heilzaam is. Zeven dagen in stilte zijn, in een klooster bijvoorbeeld. Zeven dagen alleen zijn met je eigen gedachten, vaak wel in gezelschap van anderen, maar zonder te praten. Na verloop van tijd wordt je rustiger. Na verloop van tijd kunnen vragen tot rust komen. Na verloop van tijd kom je in een lichter bestaan. Zonder de zorgen en vragen van het dagelijkse gedoe waar je vaak door in beslag genomen wordt. Stilte is goed voor een mens.

Voordat Job in stilte neerzit met zijn vrienden is er één woord van hem. Een reden waarom hij God niet vaarwel zevent. Job zegt:

“Het goede aanvaarden we van God en het kwade aanvaarden we niet?”

Je moet dat zorgvuldig lezen. Daar staat niet dat je het kwade moet aanvaarden ‘van God’. Het kwade moet je aanvaarden, maar niet omdat het van God komt, dát zegt Job niet.

Je kunt ook niet anders dan het maar te aanvaarden. Want het is er al. Je kunt er wel tegenin gaan, maar dat helpt niet. Het is er toch al. De pijn van Job over het verlies van zijn kinderen, de ontluistering dat alles wat er was vernietigd is, de zorgen over hoe het verder moet, het helpt zo weinig het níet te omarmen. Het is er gewoon.

Job aanvaard het allemaal. Hij kan ook niet anders. Maar hij spreekt geen onvertogen woord. Hij zevent God niet vaarwel.

Psalm 1 zegt:

*“Gelukkig de mens
die niet meegaat met wie kwaad doen
die de weg van zondaars niet betreedt
bij spotters niet aan tafel zit,
maar vreugde vindt in de wet van de HEER*

*en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht.
Hij zal zijn als een boom
geplant aan stromend water
op tijd draagt hij vrucht.
zijn bladeren verdorren niet.
Alles wat hij doet komt tot bloei.*

Job doet mij aan de mens van Psalm 1 denken. Wat mooi dat het kan! Wat mooi dat je niet mee hoeft te gaan met mensen die kwaad doen. Die kwaad spreken. Wat mooi dat je de weg van zondaars niet hoeft te betreden. Dat je de weg niet hoeft te gaan van mensen die God vaarwel zegenen.

Wat mooi dat er mensen zijn die vreugde blijven vinden in de Wet van de Heer. Dat je zeven dagen en zeven nachten op zoek blijft naar verlichting en stilte. Dan ben je als die boom aan de rivier, geplant aan stromend water. Uiteindelijk draag je vrucht, verdorren je bladeren niet. Uiteindelijk komt alles wat je doet tot bloei.

Amen.